

УДК 339.9

ЯК ЕПІДЕМІЯ КОРОНАВІРУСУ COVID-19 ВПЛИНЕ НА ЕКОНОМІКУ УКРАЇНИ ТА СВІТОВЕ ГОСПОДАРСТВО

HOW THE COVID-19 CORONAVIRUS EPIDEMIC WILL AFFECT UKRAINE'S ECONOMY AND THE WORLD ECONOMY

ГОНЧАРЕНКО О.В., здобувач другого (магістерського) рівня вищої освіти*
Харківський національний технічний університет
сільського господарства імені Петра Василенка

У статті досліджено основні етапи процесу поширення коронавірусної інфекції COVID-19 у світі, визначено перші наслідки для окремих сфер діяльності та економіки України в цілому, та наслідки для світової економіки. Визначено основні загрози та шляхи подолання таких наслідків.

Ключові слова: коронавірус, світова економіка, світове господарство.

The article examines the main stages of the process of spreading coronavirus infection COVID-19 in the world, identifies the first consequences for certain areas of activity and the economy of Ukraine as a whole, and the consequences for the world economy. The main threats and ways to overcome such consequences have been identified.

Key words: coronavirus, world economy, world economy.

Постановка проблеми у загальному вигляді. Спалах захворювання розпочався у грудні 2019 у м. Ухань, Хубей, КНР, та визнаний ВООЗ пандемією 11 березня 2020 р. Станом на 31 травня 2020 р.: понад 6 мільйон випадків у майже всіх країнах та територіях. Унаслідок захворювання близько 350 тис осіб померли, понад 2,5 млн людей одужало. Коронавірусна інфекція COVID-19 – це інфекційне захворювання, викликане новим коронавірусом, який раніше у людей не виявлявся. Пандемія змусила країни запровадити карантинні заходи, призупинились навчальні та культурно-масові заходи, підприємства та установи обмежили свою діяльність, були закриті кордони між державами. Всі ці заходи, відповідно, матимуть економічні наслідки як для окремих суб'єктів господарювання, так і для країн в цілому.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. На початку січня китайські вчені розшифрували геном вірусу Sars-CoV-2, який викликає хворобу COVID-19. Це дало можливість приступити до розробки вакцини. Наразі до пошуку ліків підключилося близько 70 країн, в т.ч. 20 різних компаній і лабораторій. 6 квітня у Всесвітній організації охорони здоров'я повідомили про прискорення процесу дослідження препарату від коронавірусу. Спеціалісти в сфері економіки розпочали аналізувати та прогнозувати можливий вплив пандемії на економіку окремих країн світу та світової економіки в цілому. Вже значна кількість робіт вітчизняних науковців присвячена питанню впливу коронавірусу на економічні процеси, зокрема роботи І. Тимошенко, О. Нащекіної, А. Веселовського, О. Александрова, Т. Богдан та ін..

Формулювання цілей статті. Метою статті є дослідження можливих наслідків епідемії коронавірусу COVID-19 на економіку України та світове господарство.

Виклад основного матеріалу дослідження. Що стосується української економіки, то в короткостроковій перспективі, наслідки спалаху COVID-19 для неї будуть помірними.

З одного боку, торік Китай став найбільшим зовнішньоторговельним партнером України, – частка зовнішньоторговельного обороту з ним за 2019 рік досягла 11,5%. При цьому 33% українського експорту в Китай за цей період становила руда. Цього року попит на неї китайської економіки, скоріш за все, скоротиться через призупинення виробництва і зменшення обсягів споживання металів, що обіцяє труднощі вітчизняним гірничодобувним підприємствам.

* Науковий керівник – Бабан Т.О. к.е.н., доцент

З іншого боку, значно більшу частину українського експорту в Китай становить продовольча продукція. Торік сукупна частка зернових культур, жирів, олій, а також залишків і відходів харчової промисловості перевищила 52%. І якщо зниження споживання Китаєм руди дуже ймовірно, то суттєвих причин того, що китайське населення стане менше їсти, немає. Ба більше, цього року можна розраховувати на подальше зростання поставок українського продовольства в Китай, виходячи з того, що 2019 року експорт зернових до цієї країни збільшився порівняно з 2018-м на 55,5%, олій і жирів – на 74%, а залишків і відходів харчової промисловості – майже вдвічі.

Малий вплив на українську економіку турбулентності, яку нині відчувають глобальні виробничо-збутові ланцюги через зупинку виробництв у Китаї, пояснюється ще й тим, що Україна вкрай слабо залучена в їхню діяльність. Основні статті українського експорту торік – це товари сировинної спрямованості з низькою доданою вартістю: продукція рослинного походження, зокрема зернові, – 25,8%, недорогоцінні метали – 20,5, жири й олії – 9,5, мінеральна продукція – 9,7%. Водночас на продукцію машинобудування й електротехнічне обладнання, які могли б виступити в ролі проміжних товарів для подальшого виробництва в Китаї та інших країнах високотехнологічних виробів, торік в українському експорті припадало лише 8,9%.

Однак у довгостроковій перспективі зазначені особливості української економіки можуть стати ахіллесовою п'ятою і збільшити для неї наслідки глобального вповільнення зростання економіки через спалах COVID-19. Одним з її наслідків уже стало падіння цін на залізну руду й чорні метали на світових ринках. Збереження такої тенденції загрожує погіршити й без того не найліпший стан вітчизняних підприємств гірничо-металургійного комплексу.

Ще серйозніший ризик для України лежить у гео економічній площині. Якщо тенденції до «замикання просторів» у зв'язку з новими викликами набиратимуть обертів, наша країна може опинитися й зовсім без певного місця в системі поділу праці.

Це означає, що на тлі репатріації капіталів і зростаючих ізоляціоністських настроїв мотивації до інвестицій у ринки, що розвиваються, можливо, крім спекулятивних, слабшатимуть. Пріоритетним напрямом для великих інвесторів стане вкладення у виробництво у себе вдома або в зоні стратегічних інтересів своєї материнської держави. Отже, розрахунок на зовнішні джерела інвестицій у модернізацію та розвиток інфраструктури не виправдається.

До того ж доступ на зовнішні ринки для українських виробників ускладниться. Їм доведеться орієнтуватися на виробництво дедалі менш капіталомістких, менш енерговитратних і простих для реалізації типів продукції, зокрема і в агросекторі. У нових умовах необхідно буде корегувати тактичні інструменти для просування продукції та диверсифікувати ринки збуту. Якщо не вдаватися до таких заходів, то експортні надходження можуть суттєво знизитися, що негативно вплине на темпи економічного зростання і рівень доходів українців.

Висновок: Аналіз поточної ситуації щодо розповсюдження корона вірусу у світі та в Україні дозволив визначити такі економічні загрози як збільшення кількості безробітних, числа банкрутств, уповільнення темпів економічного зростання.

В умовах, що склалися необхідним є корегування соціально-економічної політики держав шляхом розроблення і використання комплексу інструментів і засобів, спрямованих на подолання або запобігання погіршення економічних показників.

Література.

1. Інформація щодо коронавірусної інфекції URL:<https://moz.gov.ua/koronavirus-2019-ncov>
2. Як коронавірус вплине на економіку України? URL:<https://news.dtki.ua/society/economics/61252>
3. Економіка України 2020 URL:<https://hromadske.ua/ru/posts/plohaya-novost-ekonomika-ukrainy-v-2020-m-upadet-horoshaya-novost-ne-tak-silno-kak-v-mire-a-v-2021-m-dazhe-vozzrastet>

